

PSIHOLOŠKA DOBROBIT IZBEGLICA U SRBIJI

Istraživanje u funkciji unapređenja prakse

Ciljevi

I Praksa zasnovana na podacima i usmeravanje aktivnosti spram potreba korisnika

II Kontinuirano praćenje trendova, evaluacija i davanje preporuka za unapređenje sistema podrške

III Podizanje svesti o teškoćama sa kojima se izbeglice suočavaju i zalaganje za uspostavljanje uslova u kojima bi izbeglice mogle da ispune svoje potencijale

Aktivnosti

Prikupljanje i analiza podataka o mentalnom zdravlju izbeglica

Identifikacija faktora koji utiču na mentalno zdravlje izbeglica u Srbiji

Praćenje trendova

Metodologija

Podaci prikupljeni u periodu Januar – Septembar 2018. godine

Instrumenti:

Refugee Health Screener (RHS-15) – procena vulnerabilnosti, najučestlije simptomatologije, akutnog distresa i kapaciteta za prevladavanje (dodatno HTQ, SDQ, BPRS, DAWBA)

Positive Functioning Proxies – procena različitih aspekata pozitivnog psihološkog funkcionisanja i rezilijentnosti

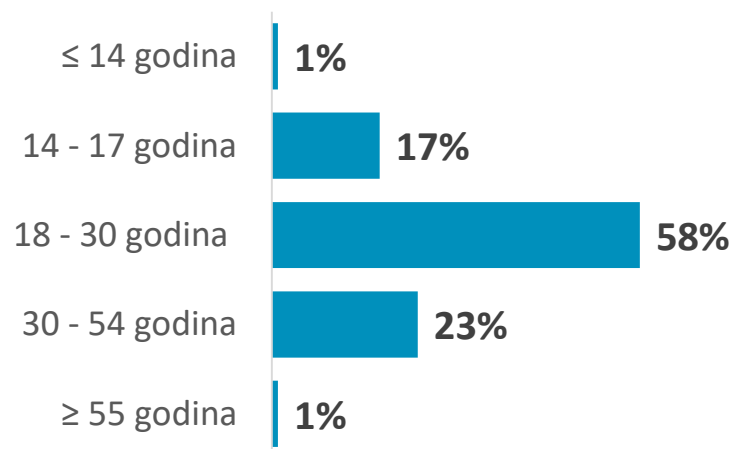
Post-Migration Living Difficulties Questionnaire (PMLDQ) – subjektivna evaluacija teškoća sa kojima se izbeglice suočavaju u Srbiji

Fokus grupe – dominantno usmerene na dublje razumevanje izazova svakodnevnog života izbeglica u Srbiji, njihove integracije u zajednicu, kao i raspoloživosti i korišćenja različitih stubova podrške i načina prevazilaženja teškoća sa kojima se suočavaju.

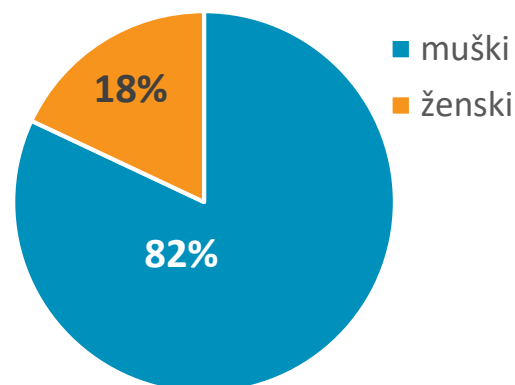
Karakteristike uzorka

Različitim aspektima istraživanja obuhvaćeno je ukupno **320** izbeglica

Uzrasna struktura

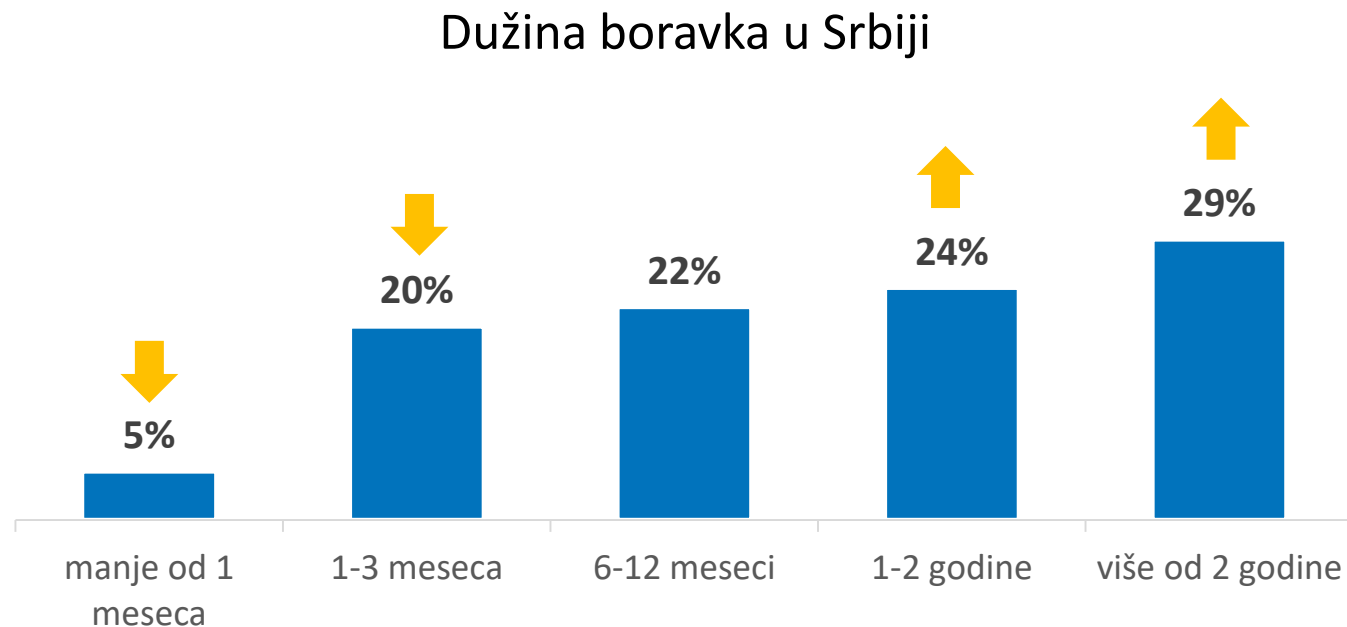
Rodna struktura

Struktura spram zemlje porekla

Avganistan (42%), Iran (33%), Pakistan (17%), Irak, Kuba, Sirija, Zimbabve, Somalija, Gana, Nepal, Bangladeš...

Karakteristike uzorka

86% je u zemlji porekla ostavilo jednog ili više članova porodice, dok je **4%** to učinilo tokom puta.

52% izbeglica je u Srbiji samo (bez članova porodice ili bliskih prijatelja)

Traumatska iskustva

I Izbeglice u proseku dožive **13** traumatskih događaja u zemlji porekla, a **80%** njih doživi šest i više.

II Tokom puta, dodatno dožive **10** traumatskih događaja u proseku, nešto manje od **3%** ne doživi nijedan, dok preko **90%** doživi četiri i više.

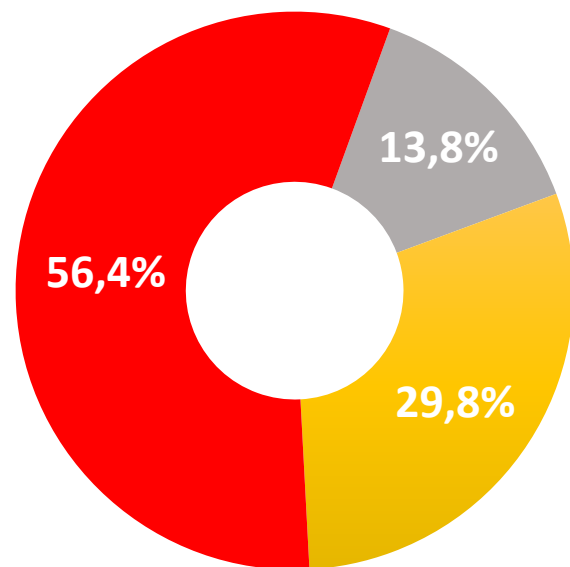
III Trend opadanja broja traumatskih događaja u zemlji porekla i porasta broja traumatskih događaja tokom puta / u zemlji privremenog boravka.

*Podaci iz 2017. godine

Mentalno zdravlje

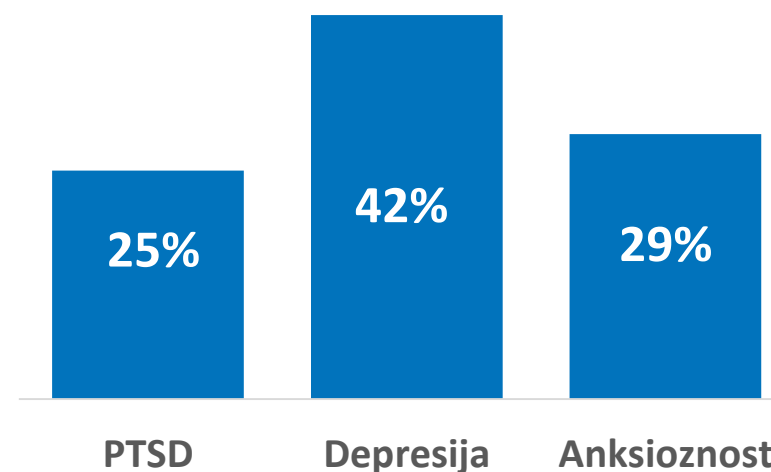
psihološka ugroženost i simptomatologija

- bez psiholoških teškoća
- psihološki ugroženi
- visoko psihološki ugroženi

86% izbeglica se može smatrati psihološki ugroženima

73% akutno proživljava psihološke tegobe

Mentalno zdravlje

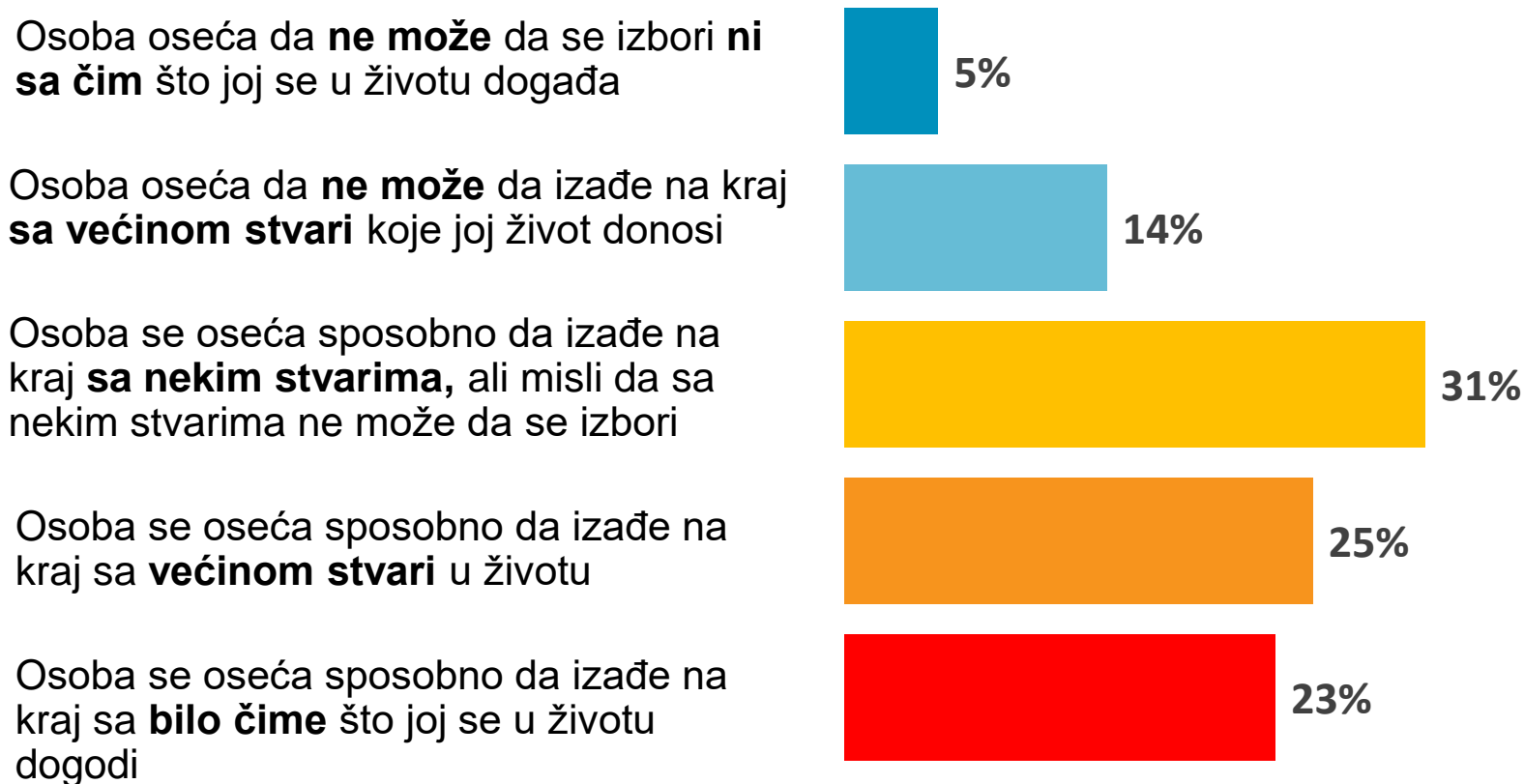
psihološka ugroženost i simptomatologija

- osoba ne može da prestane da razmišlja - misli joj se uvek vrte po glavi (**70%**)
- većinu vremena oseća se tužno i neraspoloženo (**53%**) ili bespomoćno (**51%**) ili pak prazno i emocionalno otupelo (**37%**)
- osoba ne može da se smiri, ne drži je mesto (**56.0%**), oseća nervozu i unutrašnje treperenje (**39%**)
- osoba ima intruzivna sećanja na traumu ili doživljaj da joj se trauma ponovo događa (**37%**)
- osoba ima izražene fizičke reakcije pri susretu sa ili pri pomisli na neki aspekt traume (**38%**)

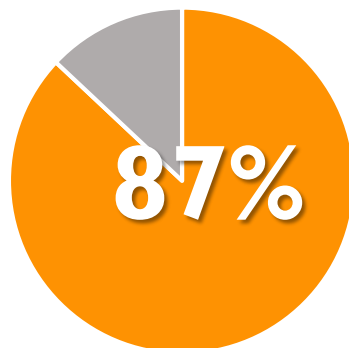
Kapaciteti za prevladavanje

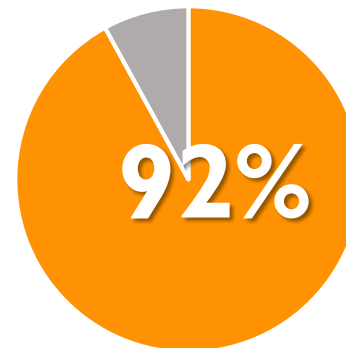
48% izbeglica smatra da ima kapaciteta da se izbori sa preprekama i problemima na koje nailazi.

Rezilijentnost

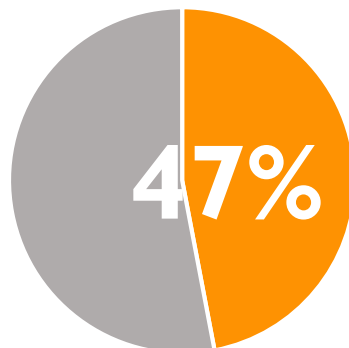
Optimističan sam u pogledu budućnosti

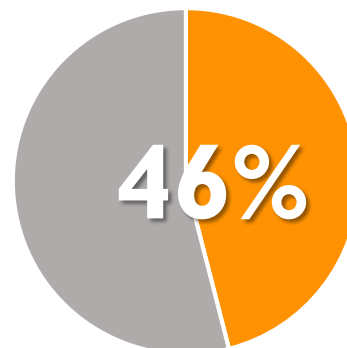
Verujem da u životu mogu da postignem velike stvari

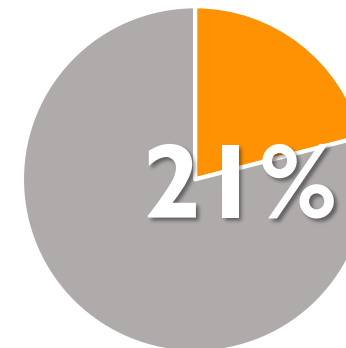
U celini, sebe smatram srećnom i zadovoljnom osobom

Zadovoljan sam onim što sam u životu postigao

Zadovoljan sam životom i ne bih mnogo stvari menjao

Teškoće tokom boravka u Srbiji

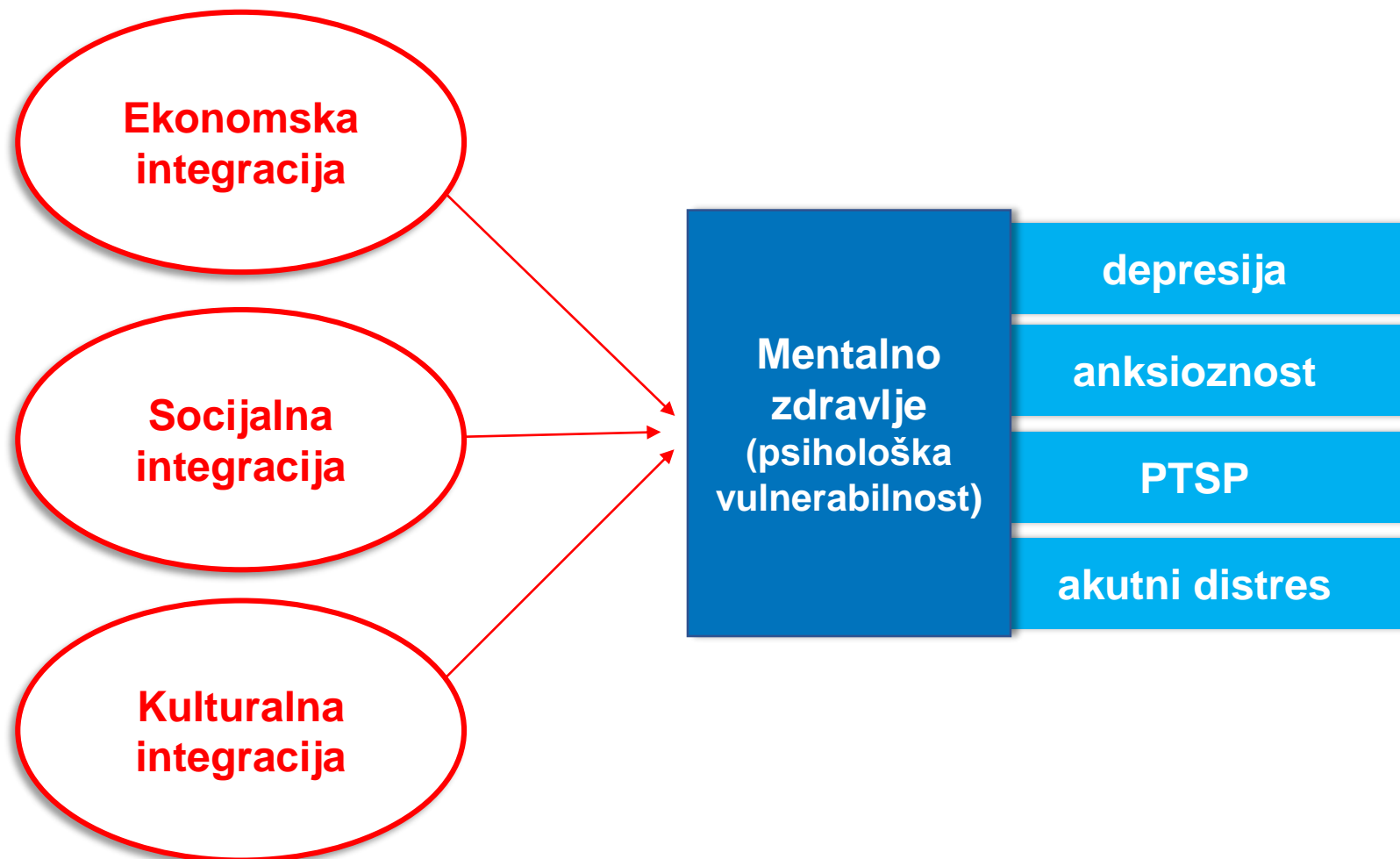
U kojoj meri te u Srbiji muči....

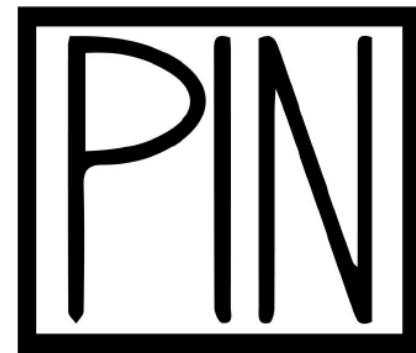
Siromaštvo	88.1%	
Nemanje pristupa hrani ili namirnicama koje osoba voli ili je navikla da ima u ishrani	83.5%	↑
Nedovoljna socijalna pomoć državnih organa i institucija	79.5%	↑
Briga za porodicu u zemlji porekla	78.4%	
Izolovanost	73.8%	↑
Usamljenost i dosada	72.3%	↑
Neposedovanje radne dozvole	72.6%	
Odvojenost od porodice	71.6%	
Problemi u komunikaciji usled jezičke barijere	71.0%	
Nemogućnost da osoba pronađe posao i da se zaposli	70.6%	↑

Teškoće tokom boravka u Srbiji

Doživljaj da ukoliko osoba bude imala zdravstveni problem neće dobiti adekvatan medicinski tretman	70.3%	↑
Nedovoljna socijalna pomoć od humanitarnih organizacija	70.0%	↑
Strah da će osoba biti vraćena u zemlju porekla ili deportovana	65.6%	
Nemogućnost povratka u zemlju porekla u slučaju da se dogodi neka hitna ili nepredviđena situacija	64.2%	
Odlaganje i dugo trajanje azilne procedure	60.2%	↑
Nedovoljan pristup trajnijoj zdravstvenoj zaštiti	57.6%	↑
Nedovoljan pristup medicinskoj pomoći u hitnim i nepredviđenim situacijama	56.5%	↑
Nedovoljan pristup uslugama psihološkog savetovanja	49.8%	
Diskriminacija	36.6%	
Intervjui sa policijom	13.1%	↓

Faktori od značaja za mentalno zdravlje

PSIHOLOŠKA DOBROBIT IZBEGLICA U SRBIJI